

EDİTÖRDEN

Uluslararası hakemli **Dil ve Edebiyat Araştırmaları** dergisinin **22. sayısı (Ekim 2020)** ile karşınızdayız. Bu sayı ile dergi, on birinci yılını da tamamlamış oluyor. Bir sonraki sayımız (**Mart 2021**) sayısı için sınırlı sayıda makale kabulüne yer kaldığını hatırlatmak isteriz. Bu arada derginin yayın dili Türkçe olmakla beraber yayınladığımız her sayıda belli ölçüde İngilizce, Fransızca, Almanca, İtalyanca, Rusça, Arapça ve Farsça ile Azerbaycan, Kazak, Kırgız, Özbek, Tatar Türkçelerinden makaleler kabul edilmektedir. Önceki sayılarda olduğu gibi bu sayıda da dergi kapasitesinin çok üzerinde sistem üzerinden makale dergiye gönderilmiş olması sevindirici olmakla birlikte imkânlar ve yayın ilkeleri çerçevesinde belli sayıda makaleye yer verilebilmiştir. Bu vesile ile akademik camianın kıymetli mensuplarına teşekkür ederiz.

Dil ve Edebiyat Araştırmaları dergisi uluslararası bir dergi olarak her makale için tek tek intihal raporu almaktadır. Ancak gelecek sayıdan itibaren yazarlardan sistem üzerinden makale gönderirken (herhangi bir intihal programından) intihal raporunu da sisteme yüklemelerini rica ederiz. Dergimizin her sayısında bir yazarın ancak tek bir makalesine yer verebildiğimizi de hatırlatmak isteriz.

Ekim 2020 sayımızda on dört makale ve bir kitap tanıtımına yer verilmiştir. Türk dili ve edebiyatı, dil eğitimi, edebiyat kuramları, biyografik ve kökenbilimsel çalışmalar, doğu ve batı dilleri gibi oldukça geniş alana sahip makaleler hakem sürecinden sonra yayımlanmaya değer bulunmuştur.

Dergide yer alan çalışmalardan ilki İbrahim Gültekin'in "**Ne Evet Ne Hayır!**" **Örneğinde İmla ve Noktalama Kurallarının Edebî Metinlerle Öğretimi**" başlıklı makalesidir. Çalışmada imla ve noktalama kurallarının işlevsel öğretimine dikkat çekilir ve bu konu Oğuz Atay'ın "Ne evet ne hayır!" hikâyesi ile örneklendirilmektedir.

Mehmet Ölmez, "**Uygurca töñürge, Moğolca döñge, Anadolu Ağızları töñge Hakkında**" çalışmasında Uygur harflerini kullanmaya başlayan ve Uygur

Budizminden etkilenen Moğollar'ın çok sayıda Uygurca kelimeleri ödünçlemiş olduklarına işaret eder. Moğolların bir dönem Anadolu'ya hâkim olmaları ile çok sayıda Moğolca kelime, bir ölçüde de Türkçe kelime (geri ödünçleme yöntemiyle) Anadolu Türkçesine girmiştir. Makalede yine bu tür kelimelerden birisi olduğu sanılan Uygurca *töñürge* kelimesinin Moğolca ve Türkçe şekilleri üzerinde durulmuştur.

“Kırık Sacayağım Onarmak Edebî Eleştiride Yazar, Metin ve Okur” başlıklı Alphan Akgül'ün kaleme aldığı makalede metin ve okur arasındaki ilişkinin edebiyatın sacayakları olduğu öne sürülmektedir. Bir edebiyat eseri ancak bu üç ögenin bir arada olmasıyla gerçeklik kazanabilir. Bu yüzden edebiyat incelemelerinde bu öğelerden birini öne çıkarıp diğerini önemsiz görmek, edebiyat ana dinamiklerini çökertebilir.

Alev Önder, **“Sabahattin Ali'nin ‘Hanende Melek’, ‘Yeni Dünya’ ve ‘Çilli’ Öykülerinde Düşmüş Kadın İmgesi”** çalışmasında, yazarın hikâyelerinde sevecen bir tavırla yaklaştığı “düşmüş” ve eğlence dünyasında çalışan çilekeş kadınların anlatıldığı “Hanende Melek”, “Yeni Dünya” ve “Çilli” adlı hikâyeleri incelemektedir. Makalede esere dönük eleştiri yöntemi ile erkek yazarın kaleminde vücut bulan kadın karakter kurgusu değerlendirilmektedir. “Hanende Melek” ve “Çilli” hikâyelerinde olduğu gibi biyografik unsurlara dikkat çekilmektedir.

Murat Turna, **“Makale ve Günlüklerinden Hareketle ‘Ömer Seyfettin’in Görüşleri Üzerine Bir Değerlendirme”** başlıklı çalışmasında Ömer Seyfeddin'in bir asır önce dile getirdiği konuların, bugün için ne anlam ifade ettiği üzerinde durur. Araştırmanın temeli, yazarın fikirlerinin yoğunlaştığı fıkra ve makalelerine dayanır. Bunların yanı sıra günlüklerinden de faydalanılır.

“Sosyal Medyadan Hareketle Türkçede Formüsel Kalıp İfadeler: ‘Snowclone’ ve ‘Muzip İma’ Örnekleri” çalışmasında Anıl Çelik, yakın dönemlerde bir gazetecilik terimi olarak ortaya çıkan “snowclone”ın formüsel klişe ifadeler olduğunu ve belli kalıpların yeni bağlamlar doğrultusunda kullanılmalarıyla ortaya çıktığını ifade eder.

Uğur Uzunkaya ve Tümer Karaayak'ın birlikte kaleme aldıkları **“Eski**

Uygurca *Buddhāvataṃsaka-sūtra* Tefsirine İlişkin Belgeler (20, 27, 28 ve 29. Yapraklar)” başlıklı makalede daha önce yayımlanmamış Eski Uygurca *Buddhāvataṃsaka-sūtra* tefsirine ait metin parçalarının çeviri yazıları ve harf çevirileri, Türkiye Türkçesine aktarmaları, metne ilişkin açıklamaları ve analitik dizini de ihtiva eden sözlüğüne yer verilir.

“Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Metin Değiştirimine Ömer Seyfeddin’in ‘Rüşvet’ Hikâyesi Örneği” adlı çalışmada Şeyma Kökcü vefatının yüzüncü yılında andığımız Ömer Seyfeddin’in “Rüşvet” adlı hikâyelerinden çözümlemesini yaparak, kelime ve cümle düzeylerinde değiştirim işlemleriyle hikâye B1 düzeyine uygun hâle getirilir.

Abdulfettah İmamoğlu’nun **“Adını Koymak: Karşılaştırmalı Edebiyat”** makalesinde karşılaştırmalı edebiyat adlandırmasının tarihsel süreci ve sınırlarına dair terminolojik ve aynı zamanda güncel bir incelemede bulunulur.

“Posthumanism versus Transhumanism: James Tiptree, Jr.’s *The Girl Who Was Plugged In*” başlıklı makalesinde Başak Ağın insan kavramının özünü sorgulayan hümanizm sonrası dönem ile teknoloji vasıtasıyla insanın fiziksel ve bilişsel kapasitesini artırmayı hedefleyen transhümanizm kavramları üzerinde durur. James Tiptree, Jr.’ın *Uzaktan Kumandalı Kız* (1973) adlı kısa romanının hümanistlik sonrası teknofeminist bir metin olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği sorusuna cevap aramaya çalışır.

“İbrahim Gülşenî’nin Farsça Tevhidi: Tanıtım ve Tenkitli Neşir” başlıklı makalede Elif Namoğlu Çeviker-Esra Yördem, İbrahim Gülşenî’nin Farsça eserleri arasından Farsça *Divan*’ındaki tevhidin incelenmesi ve dört yazma eserden faydalanılarak tenkitli neşri üzerinde dururlar.

İlknur Sisnelioğlu Özer, **“Şairin Gönlündeki Arzu: Dîvân Şiirinde Teşne”** alışmasında susamak ve istemek gibi gündelik hayatın tam ortasından bir hissi ifade eden teşne kelimesinin klasik Türk şiirinde kullanım şekilleri ve bu kelime etrafında oluşturulmuş anlam dünyası üzerinde durmaktadır.

“Elbistan Havzası Yazılı Kültür Ortamında Gazetelerde Yer Alan Karşılaşma-Atışma-Deyişme Örnekleri” adlı makalede Bedri Özçelik-Fatma Ahsen Turan, Elbistan Havzası’ndaki sözlü kültürde yer alan, daha sonra

eserlere geçen karşılaşma, atışma ve deyişme geleneğinin yansımalarına temas ediyorlar.

Öznur Durgun, “**Bucak Sözcüğünün Etimolojisi Üzerine**” adlı çalışmasında Türkiye Türkçesinde ‘kenar, köşe, yer’ manalarıyla kullanılan, tarihî ve çağdaş Türk lehçelerinde *buçgak ~ buççak ~ buçhak ~ buçhah ~ burçak ~ bucek* vb. şekillerde görülen bucak kelimesinin tarihî ve çağdaş Türk lehçelerinde hangi biçimlerde kullanıldığı gösterilmiş, kelimeye dair yapılan köken bilim çalışmalarını tarih sırasına göre incelemektedir.

Kitap tanıtım bölümünde önemli bir eser üzerine yapılan değerlendirme yer almaktadır. Uzun yıllar Avrupa’da bulunun ve alanın içinden birisi olan Prof. Dr. Öztürk Emiroğlu’nun büyük gayreti ve emekleriyle kendisinin editörlüğünde hazırlanan Avrupa’da Türkoloji başucu kitaplardan birisi olmaya aday. Melike S. Özveren eseri farklı yönlerden ele alarak Avrupa’da Türkoloji merkezlerini özetler.

22. sayının (**Ekim 2020**) hazırlanmasında emeği geçen başta Türkiye Dil ve Edebiyat Derneği Genel Başkanı Sayın Ekrem Erdem Beyefendi olmak üzere, yönetim kuruluna, editör ve danışma kuruluna, yazarlara, hakemlere ve değerli okuyuculara teşekkür ederiz. Dergide yer alan yazıların ilim dünyasına faydalı olması ümidi ve yeni sayılarda buluşmak dileğiyle...

Editör

Doç. Dr. Ahmet KOÇAK